

Profitabilnost banaka u europodručju u razdoblju visoke inflacije

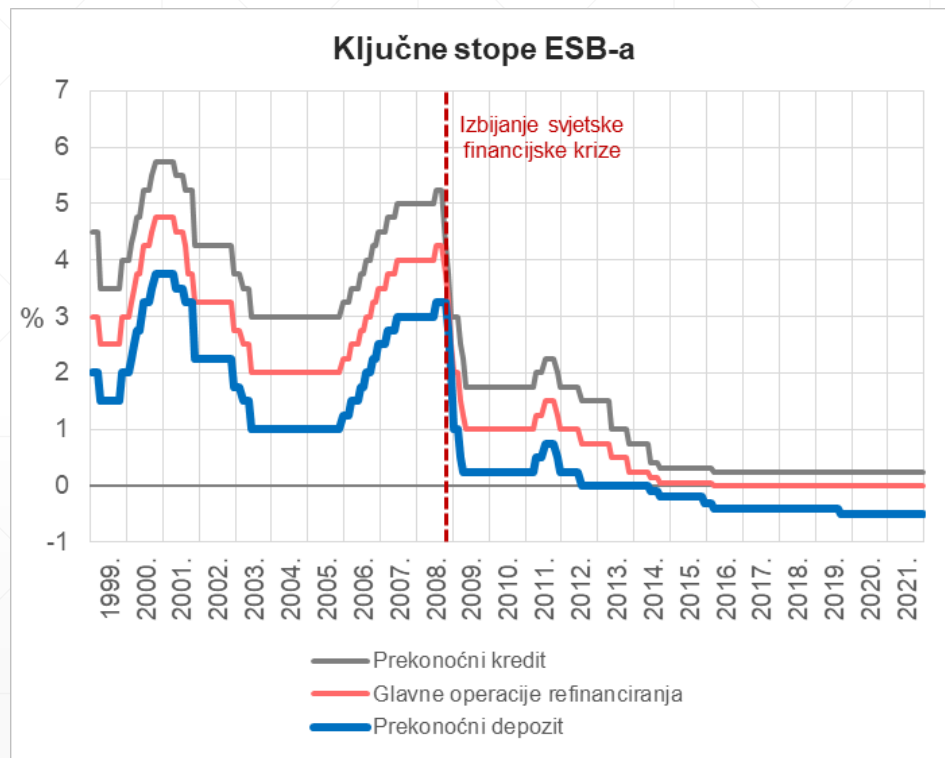
Mislav Brkić, HNB

4. lipnja 2025.

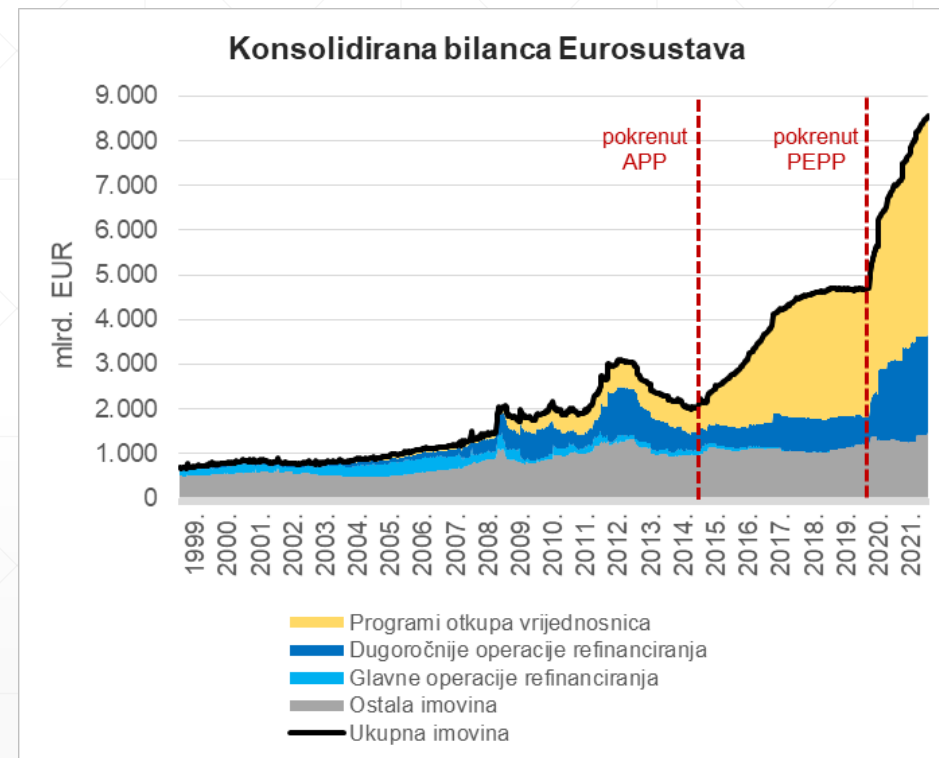
Pregled

- Monetarna politika ESB-a i profitabilnost banaka prije porasta inflacije
 - Stezanje monetarne politike 2022. – 2023. i utjecaj na banke
 - Razlike u profitabilnosti banaka među članicama europodručja
-

Nakon svjetske financijske krize ESB je provodio vrlo ekspanzivnu monetarnu politiku ...

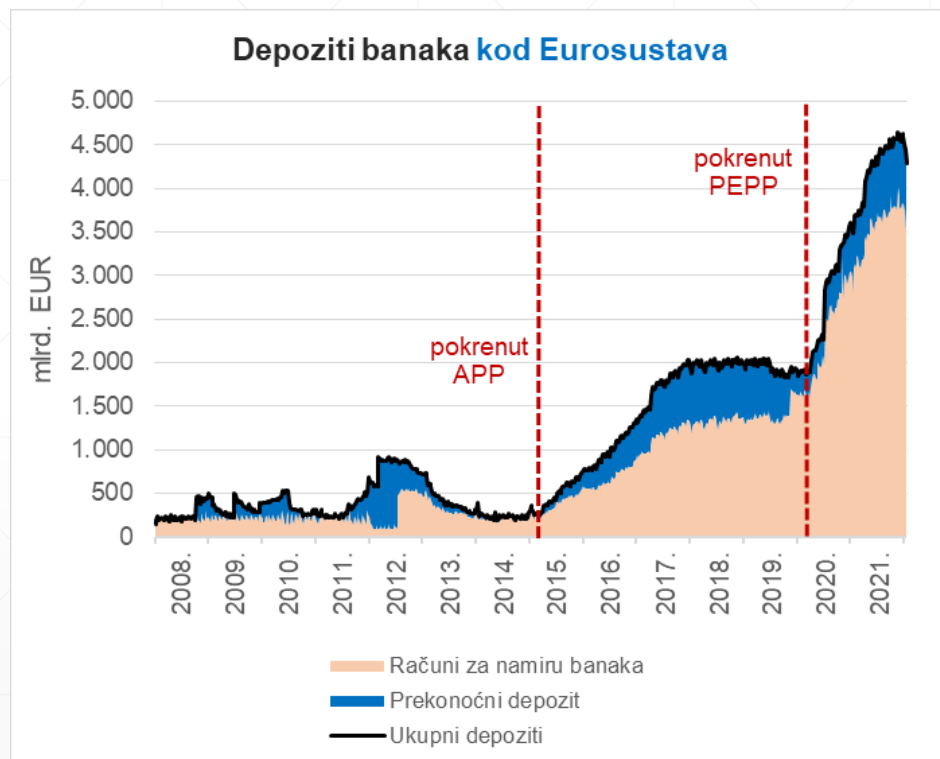

Izvor: ESB

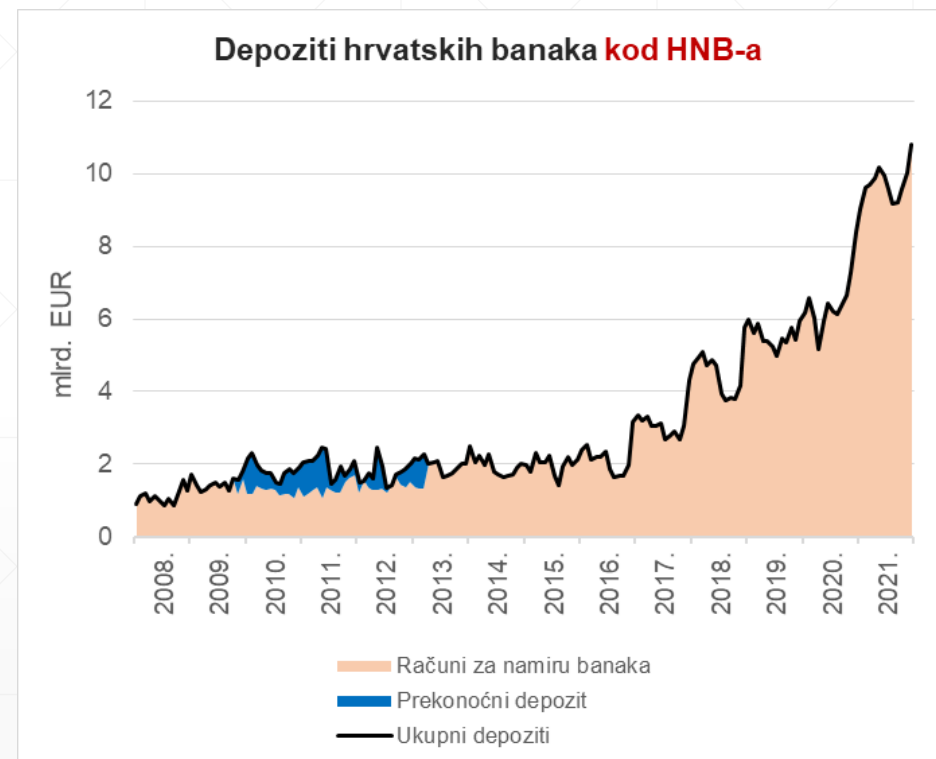

Izvor: ESB

... koja se ogledala u snažnom rastu likvidnosti banaka ...

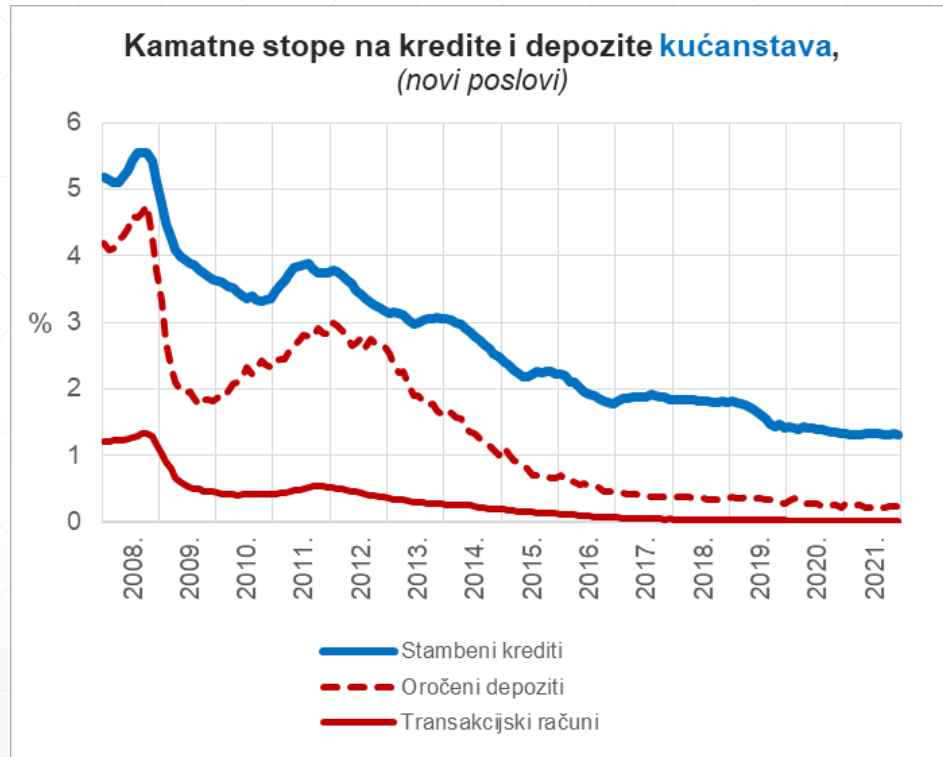

Izvor: ESB

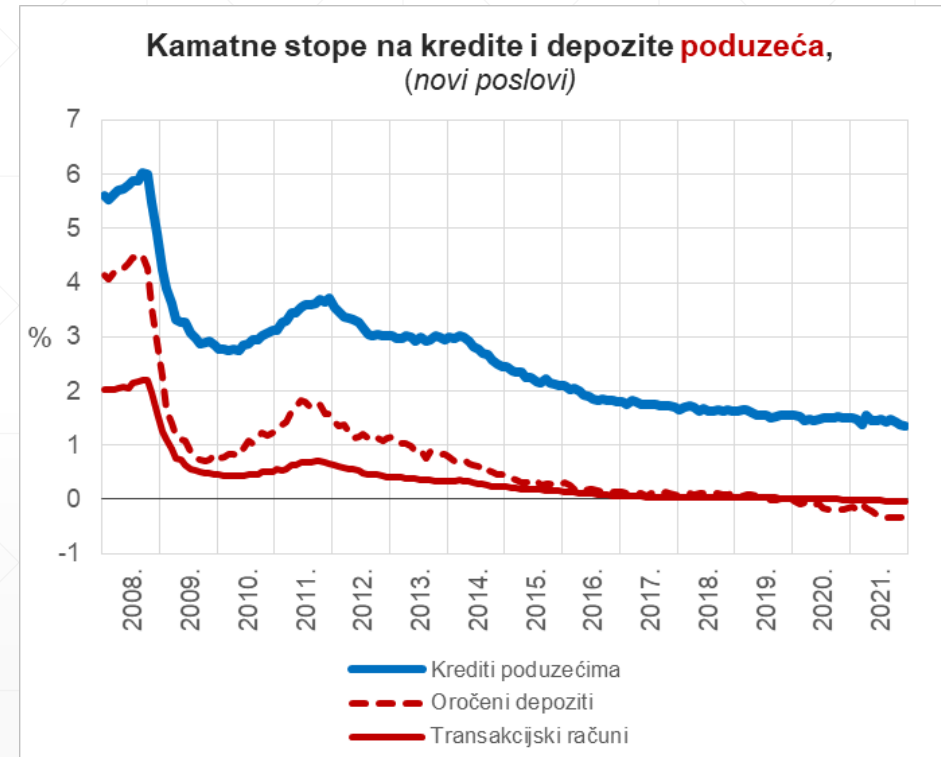

Izvor: HNB

... i u kontinuiranom smanjivanju kamatnih stopa

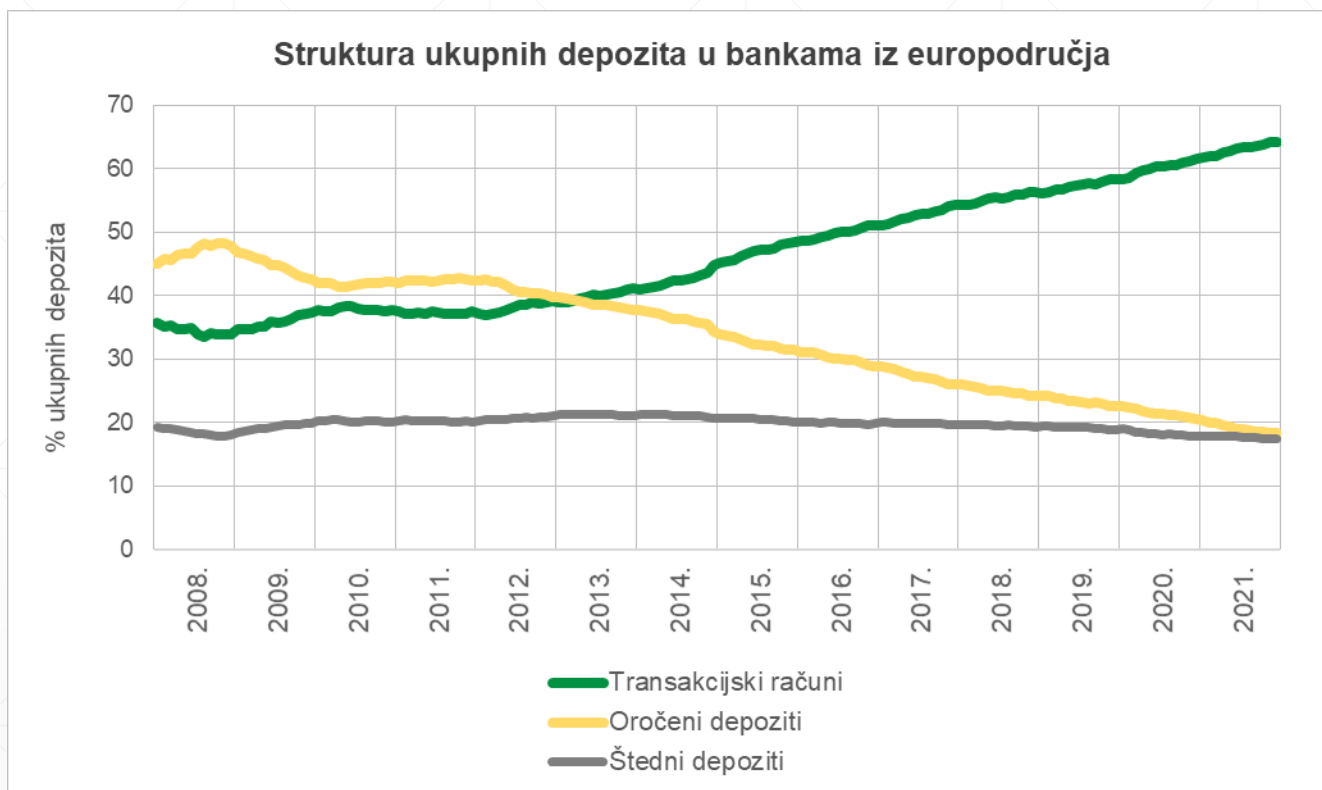

Izvor: ESB

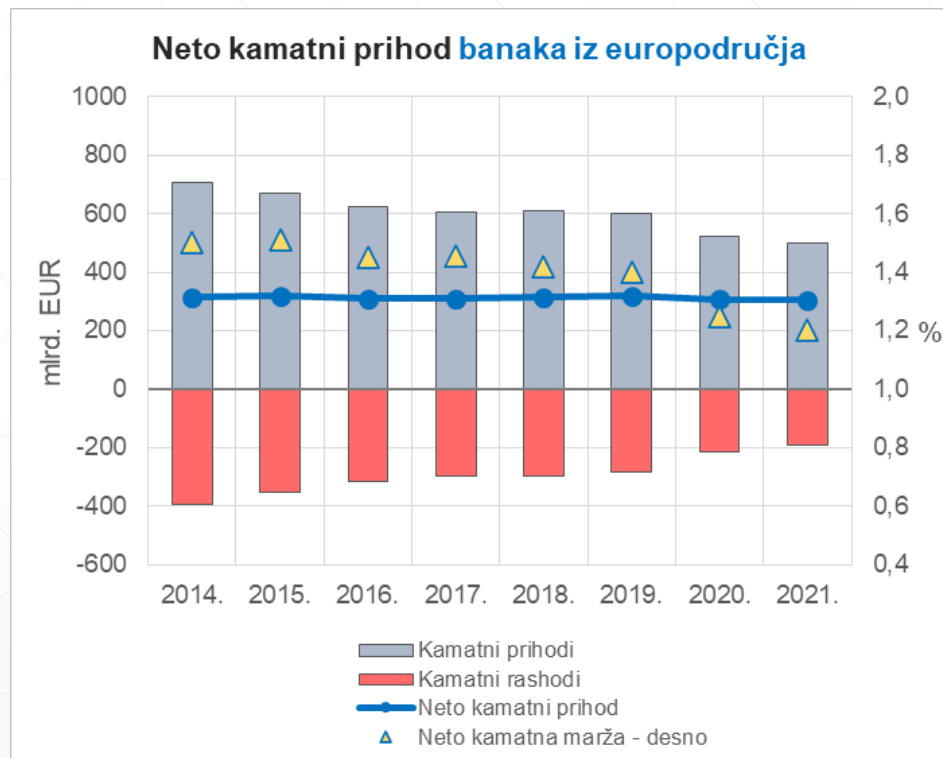
Izvor: ESB

Vrlo niske kamatne stope dovele su do značajnih promjena u strukturi ukupnih depozita u bankama

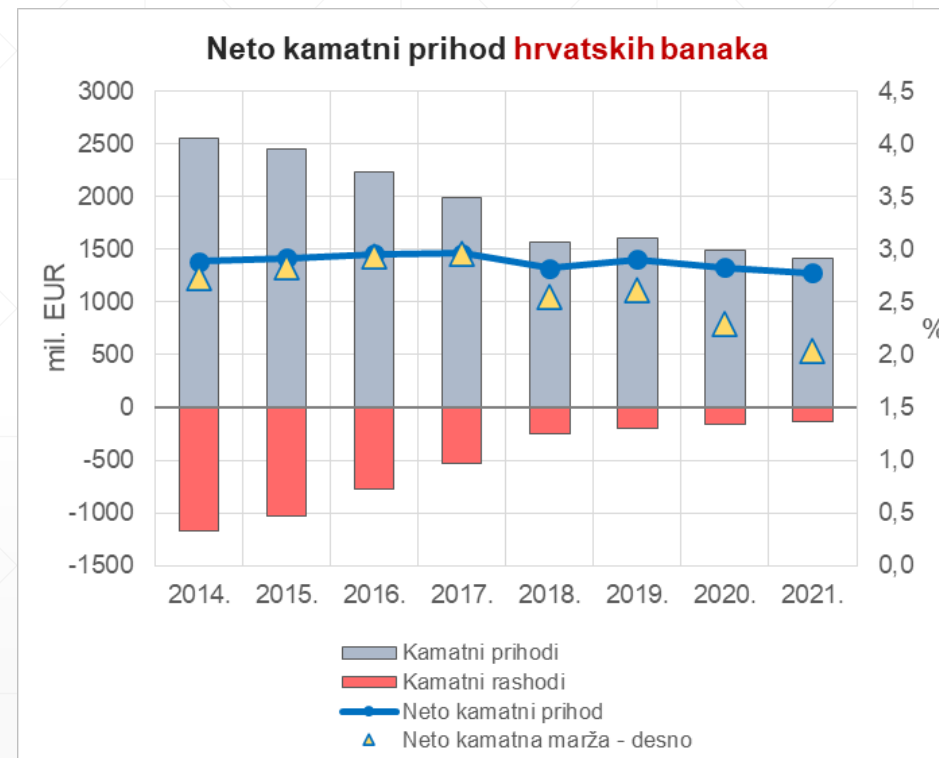

Izvor: ESB

Smanjivanjem depozitnih stopa i korištenjem LTRO kredita banke su amortizirale snažan pad kamatnih prihoda ...

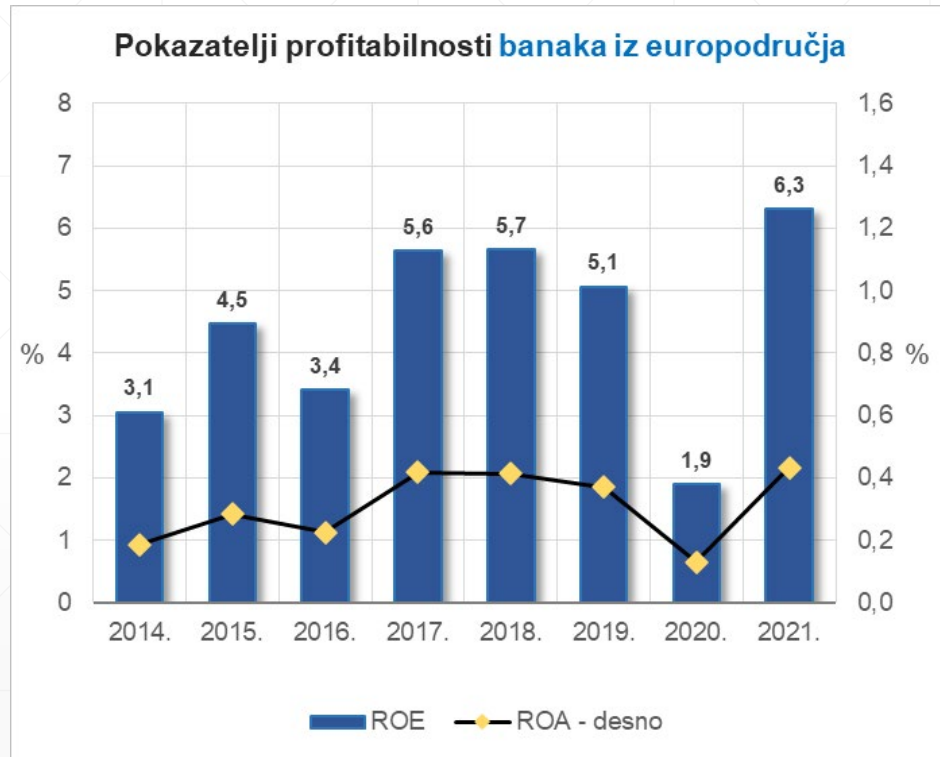

Izvor: ESB

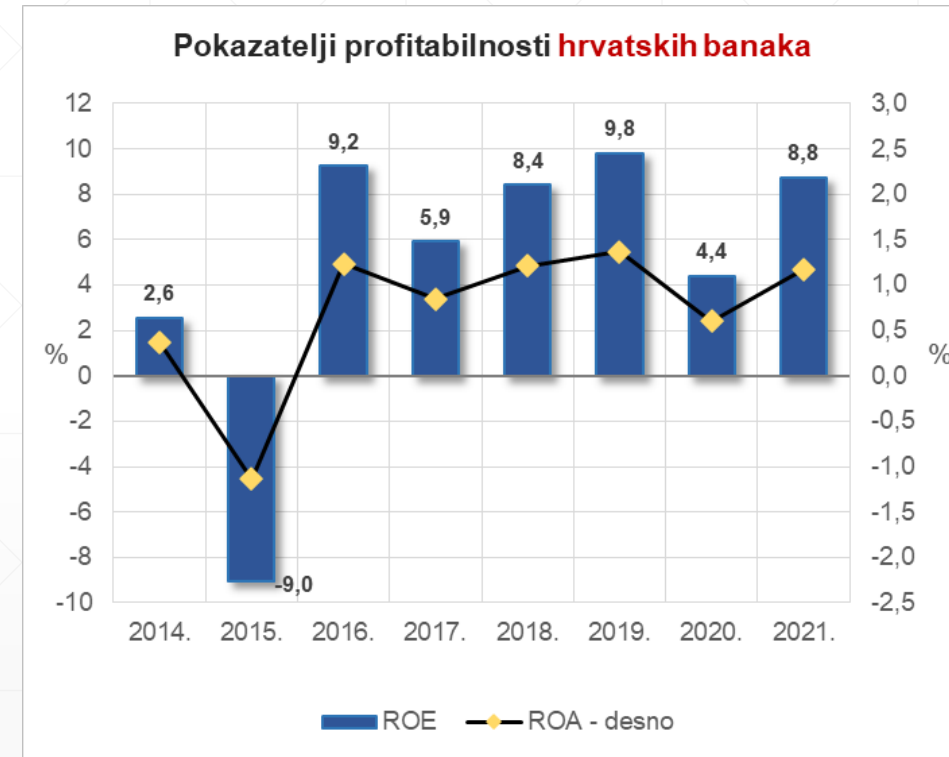

Izvor: HNB

... i tako spriječile pad profitabilnosti

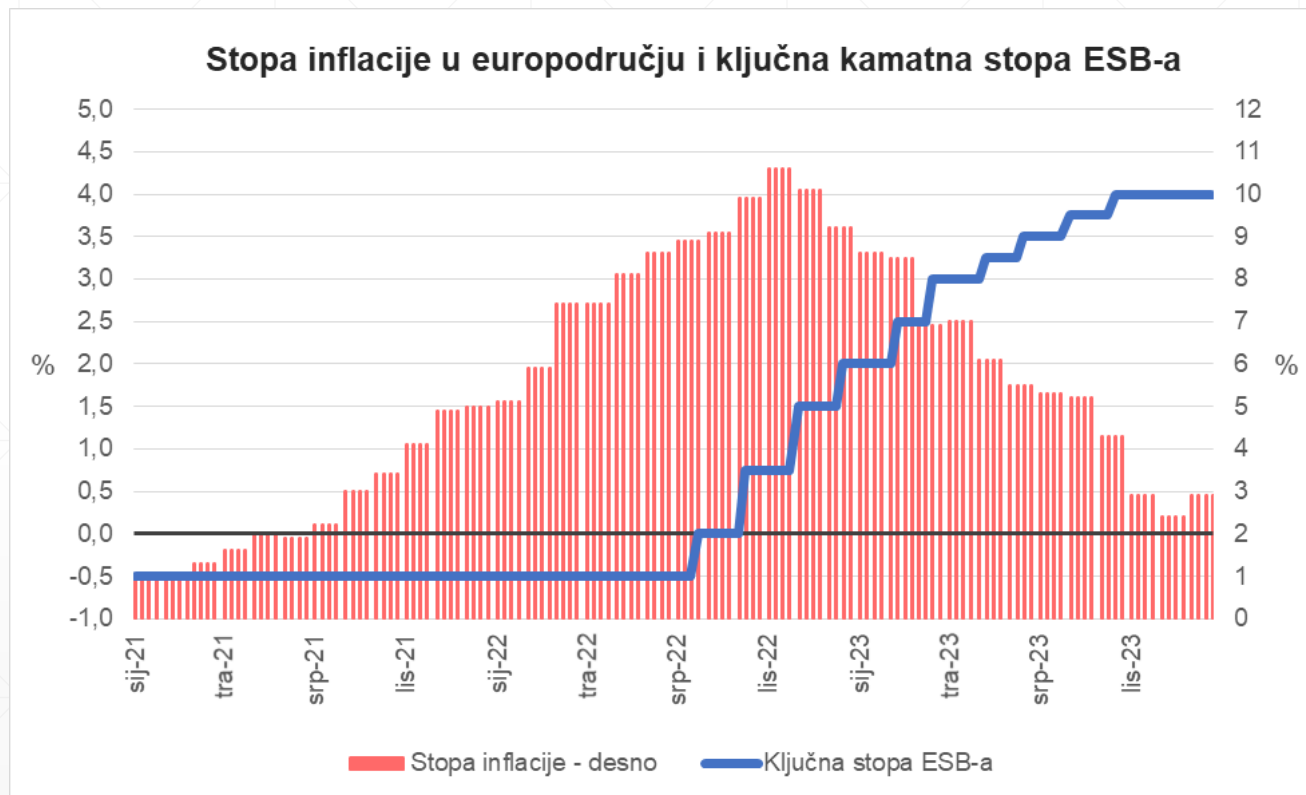

Izvor: ESB

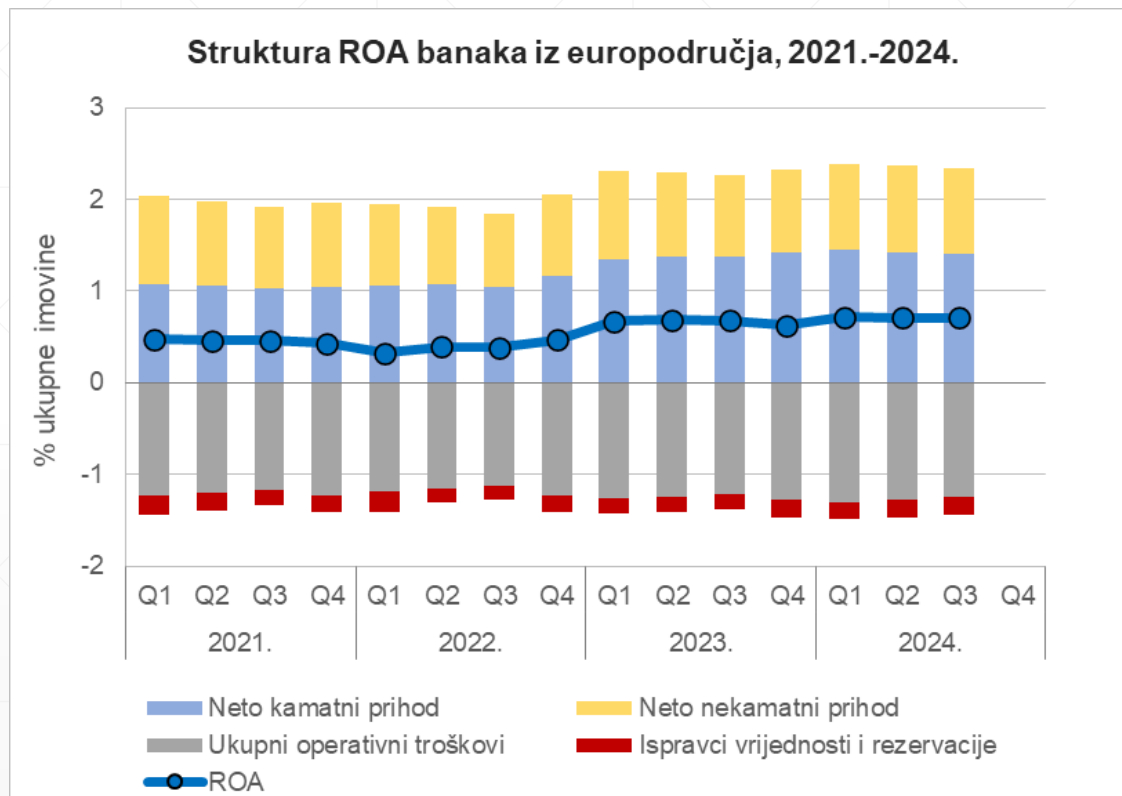
Izvor: HNB

Snažan rast ključnih stopa ESB-a od sredine 2022. kao odgovor na visoku inflaciju ...

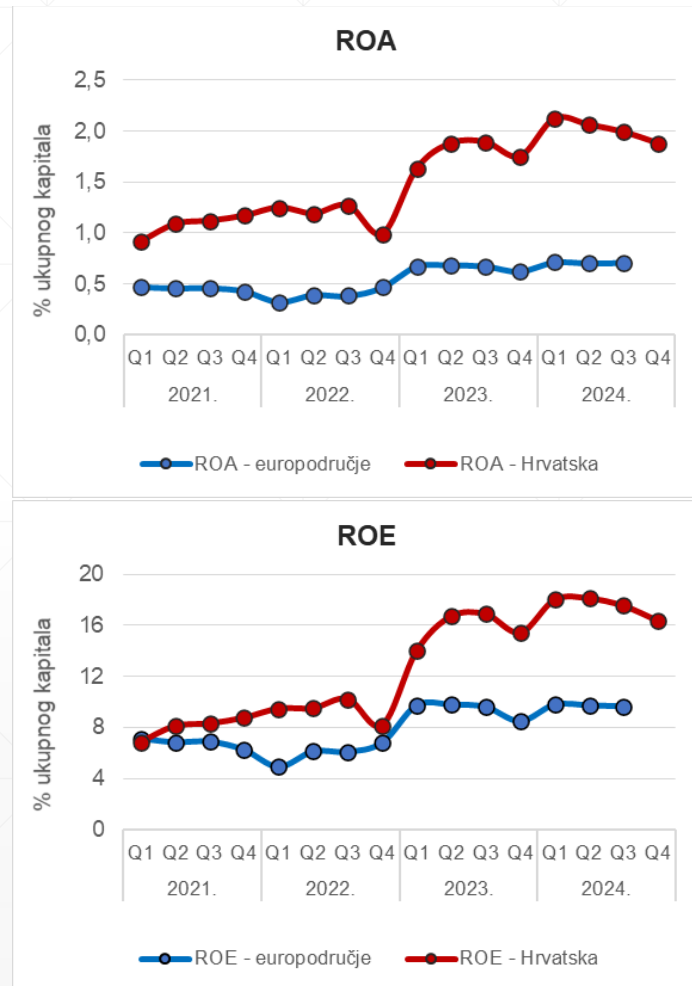

Izvor: ESB

... pozitivno je utjecao na neto kamatni prihod i zarade banaka

Izvor: ESB

Tri čimbenika omogućila su bankama da profitiraju od restriktivne monetarne politike ESB-a

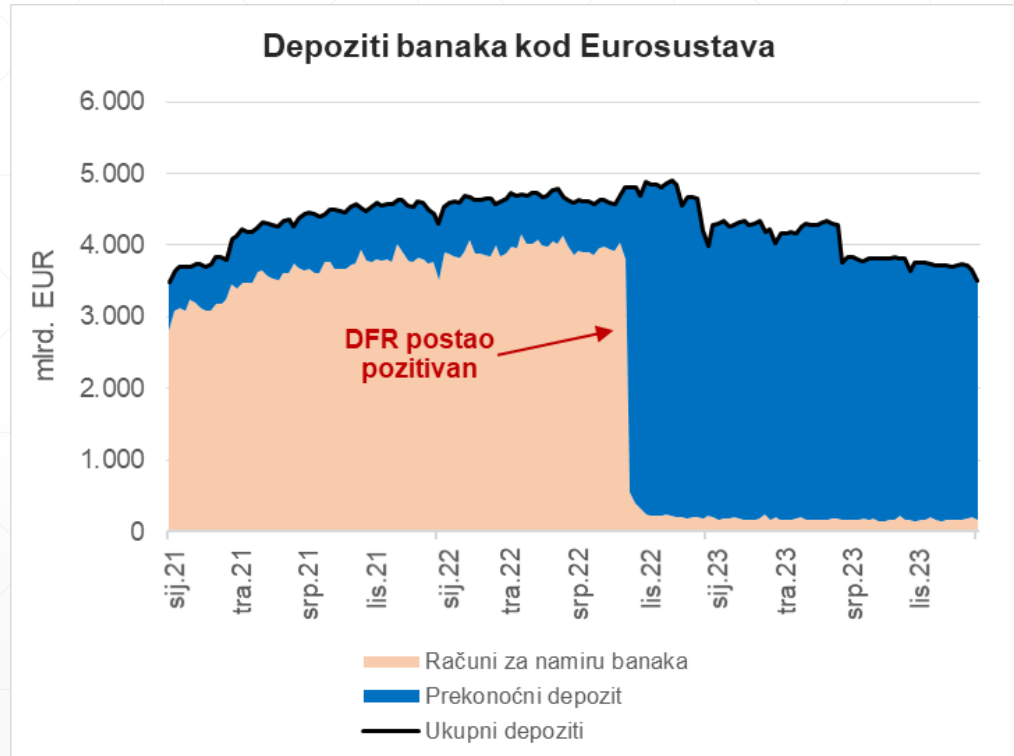

Izdašna
remuneracija
viškova
likvidnosti

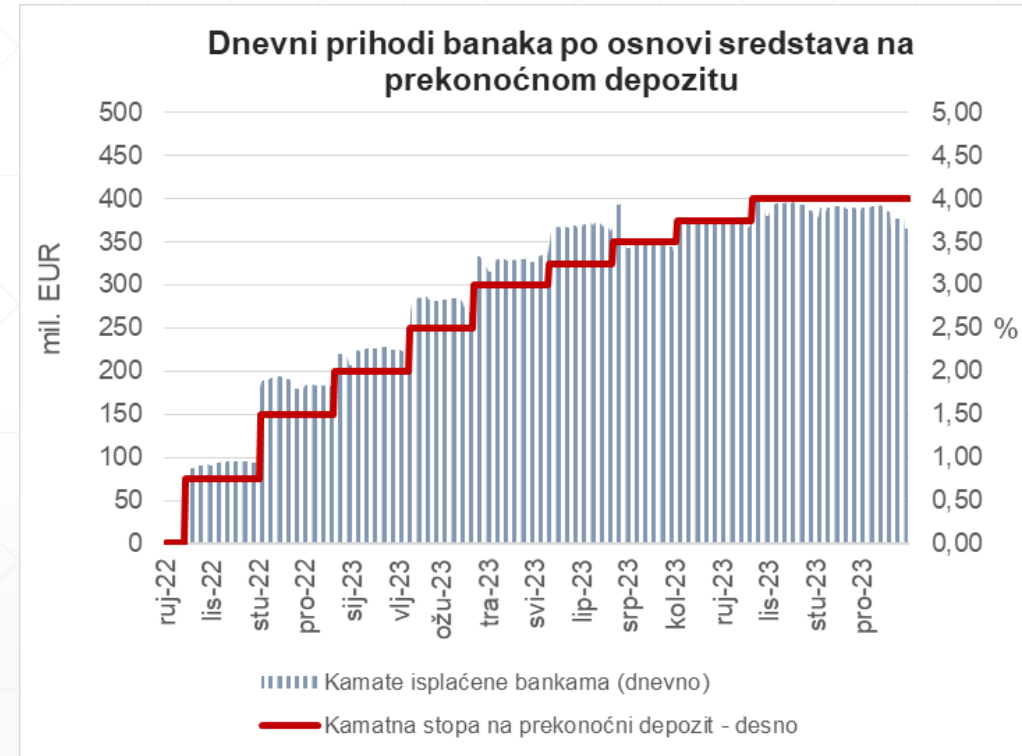
Snažna
transmisija na
kamatne stope
na kredite

Relativno slaba
transmisija na
kamatne stope
na depozite

Polaganjem znatnih viškova likvidnosti na prekonoćni depozit banke su generirale izdašne kamatne prihode ...

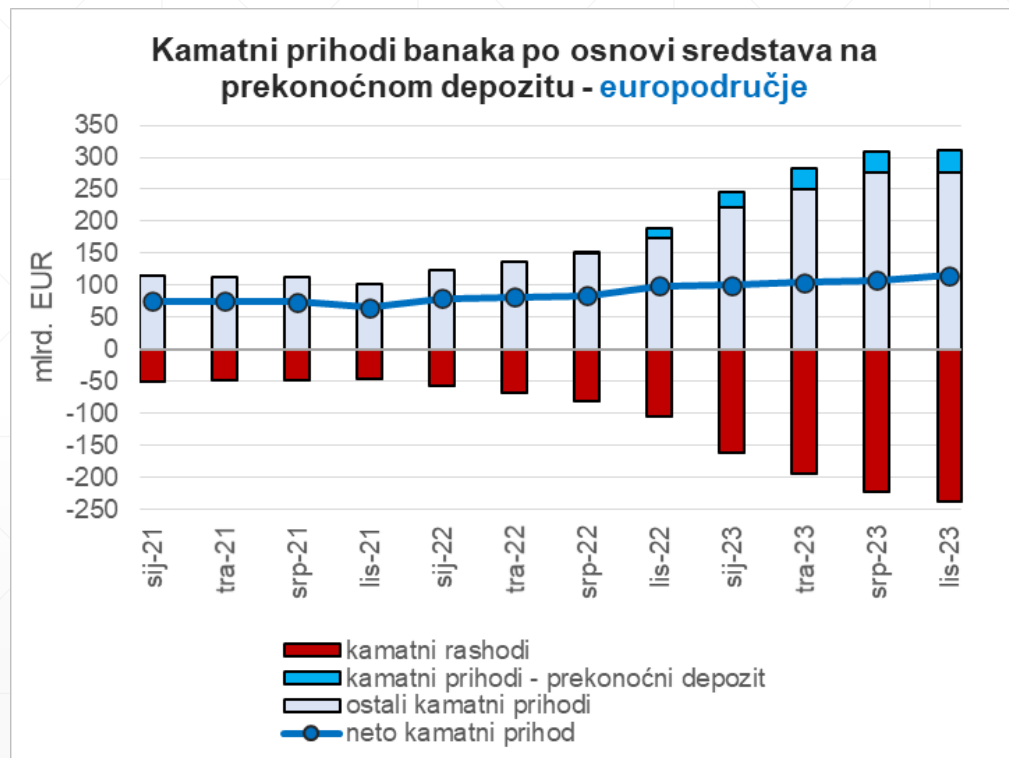

Izvor: ESB

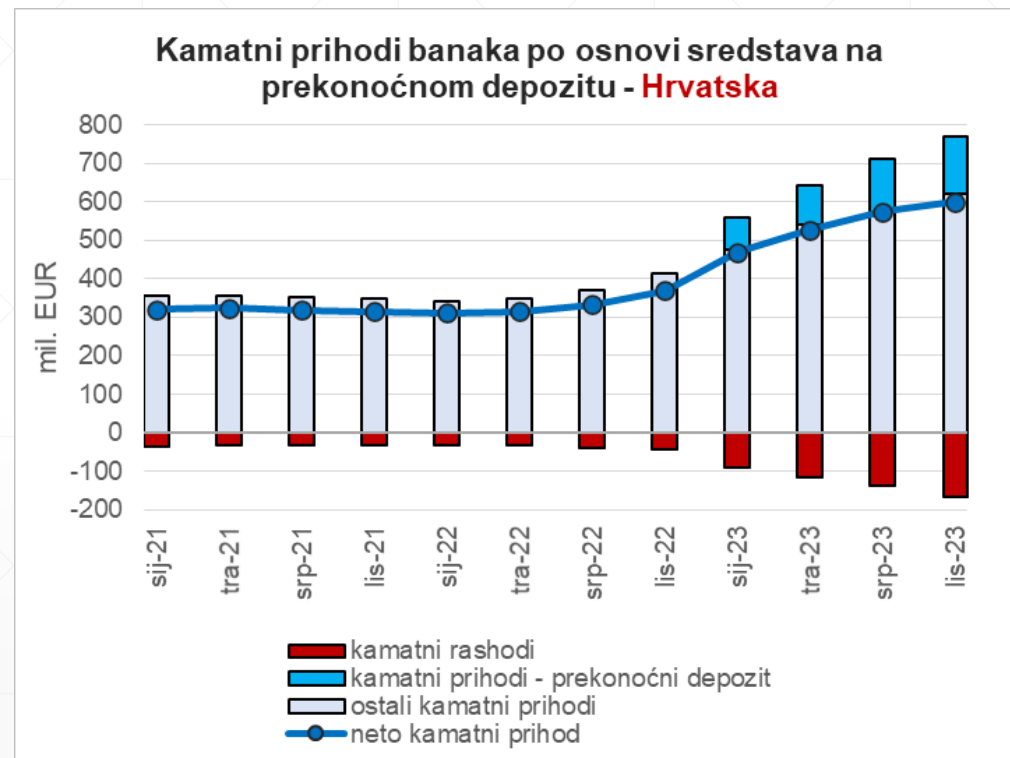

Izvor: ESB; izračun autora

... koji su pridonijeli ukupnom rastu prihoda banaka

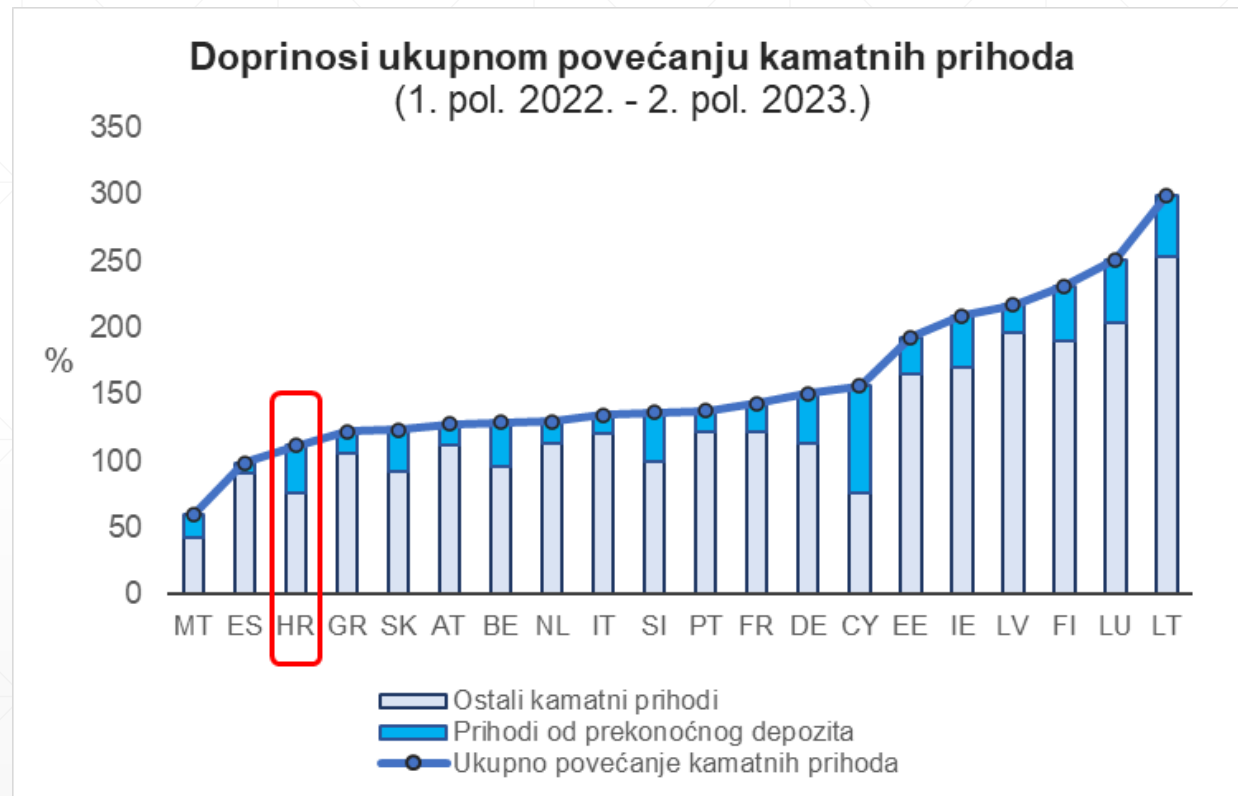

Izvori: ESB; izračun autora

Izvori: HNB; izračun autora

Ipak, u većini država prekonoćni depoziti generirali su manje od četvrtine ukupnog povećanja kamatnih prihoda

Izvori: ESB; izračun autora

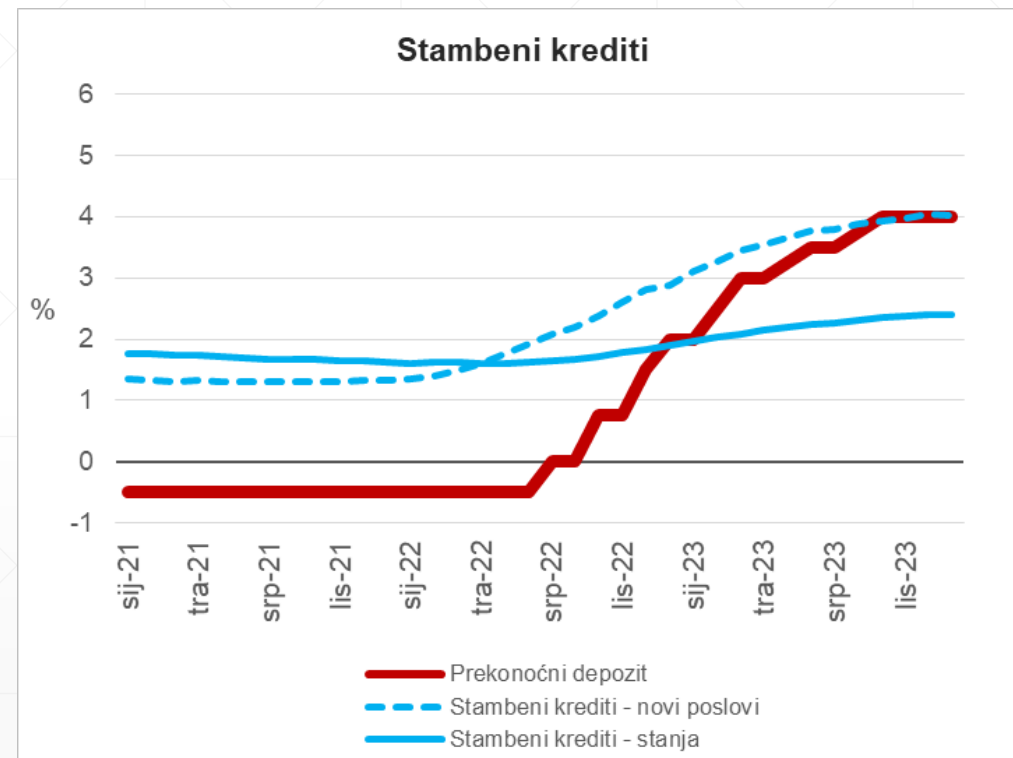
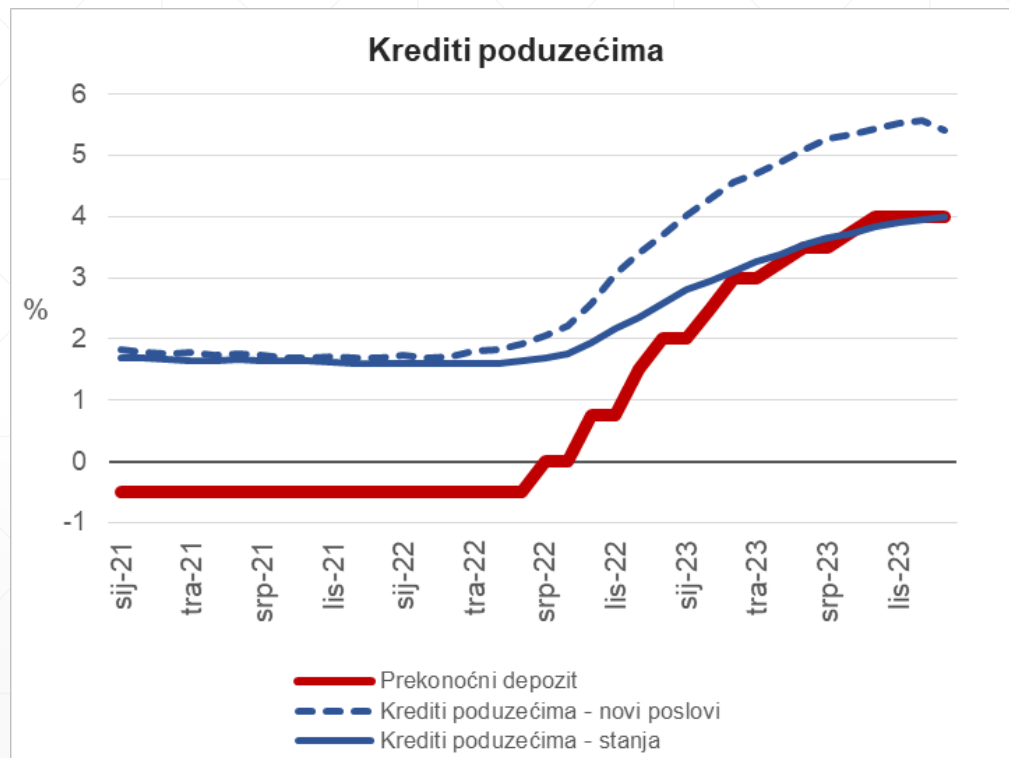
Tri čimbenika omogućila su bankama da profitiraju od restriktivne monetarne politike ESB-a

Izdašna
remuneracija
viškova
likvidnosti

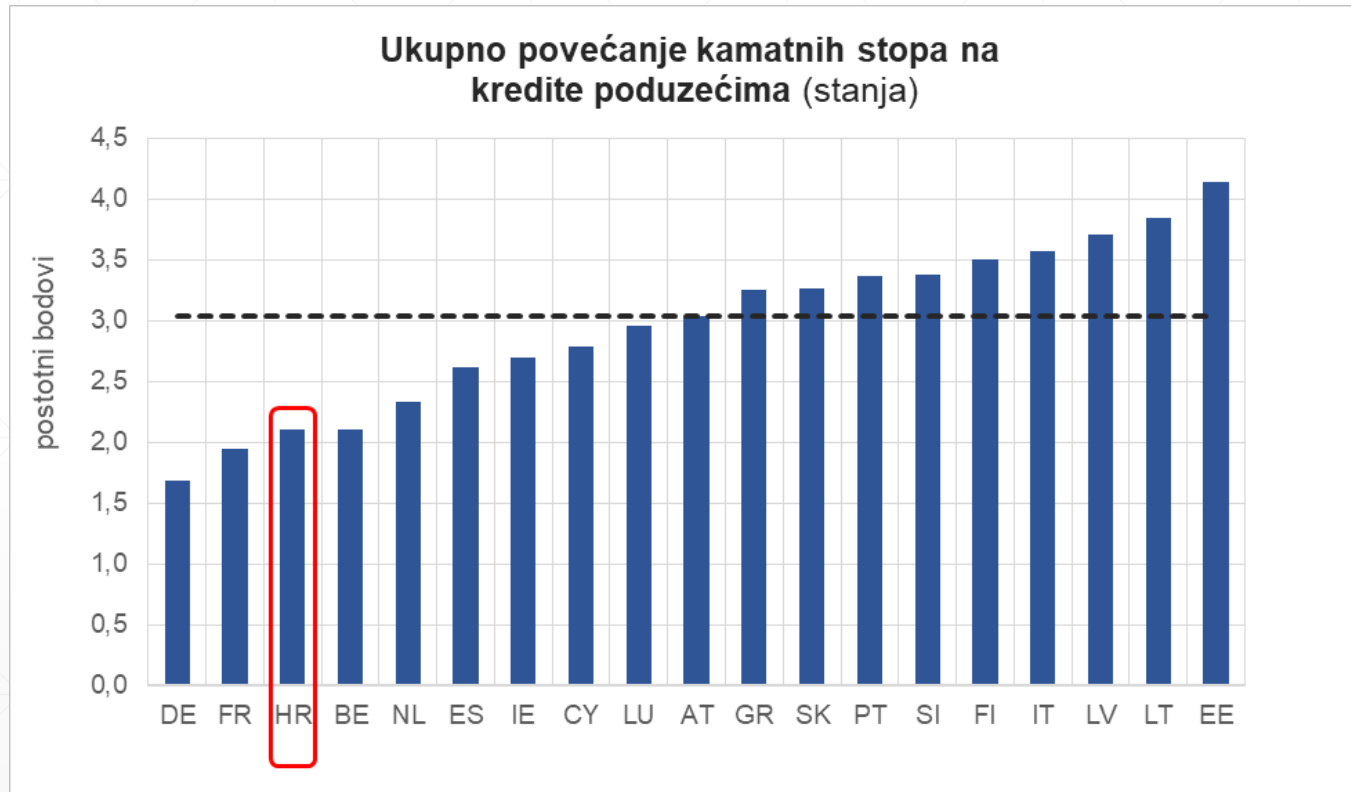
Snažna
transmisija na
kamatne stope
na kredite

Relativno slaba
transmisija na
kamatne stope
na depozite

Utjecaj na kamatne stope bio je snažniji kod kredita nefinancijskim poduzećima

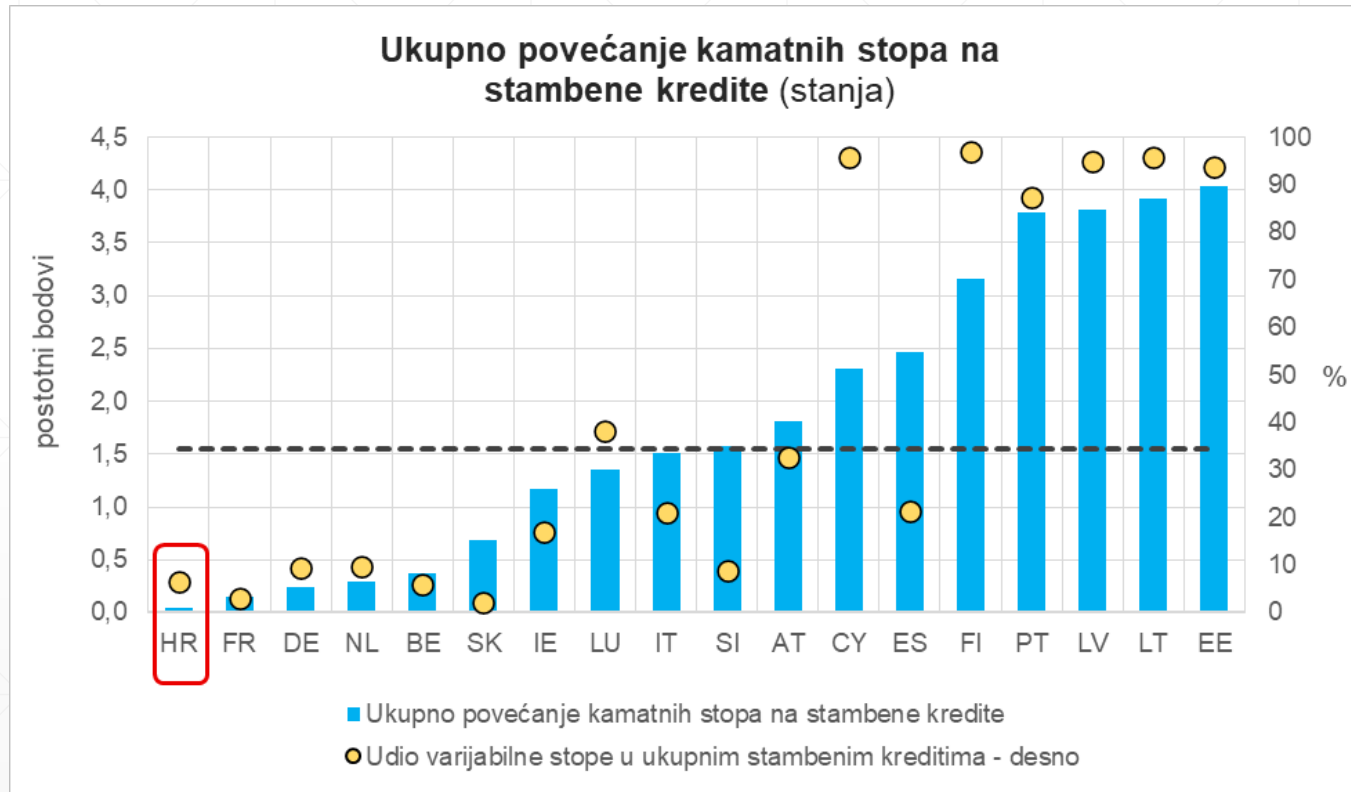

Kamatne stope na postojeće kredite poduzećima znatno su porasle u većini država europodručja ...

Napomena: Podaci se odnose na kumulativno povećanje kamatnih stopa od srpnja 2022. do prosinca 2023.
Izvor: ESB

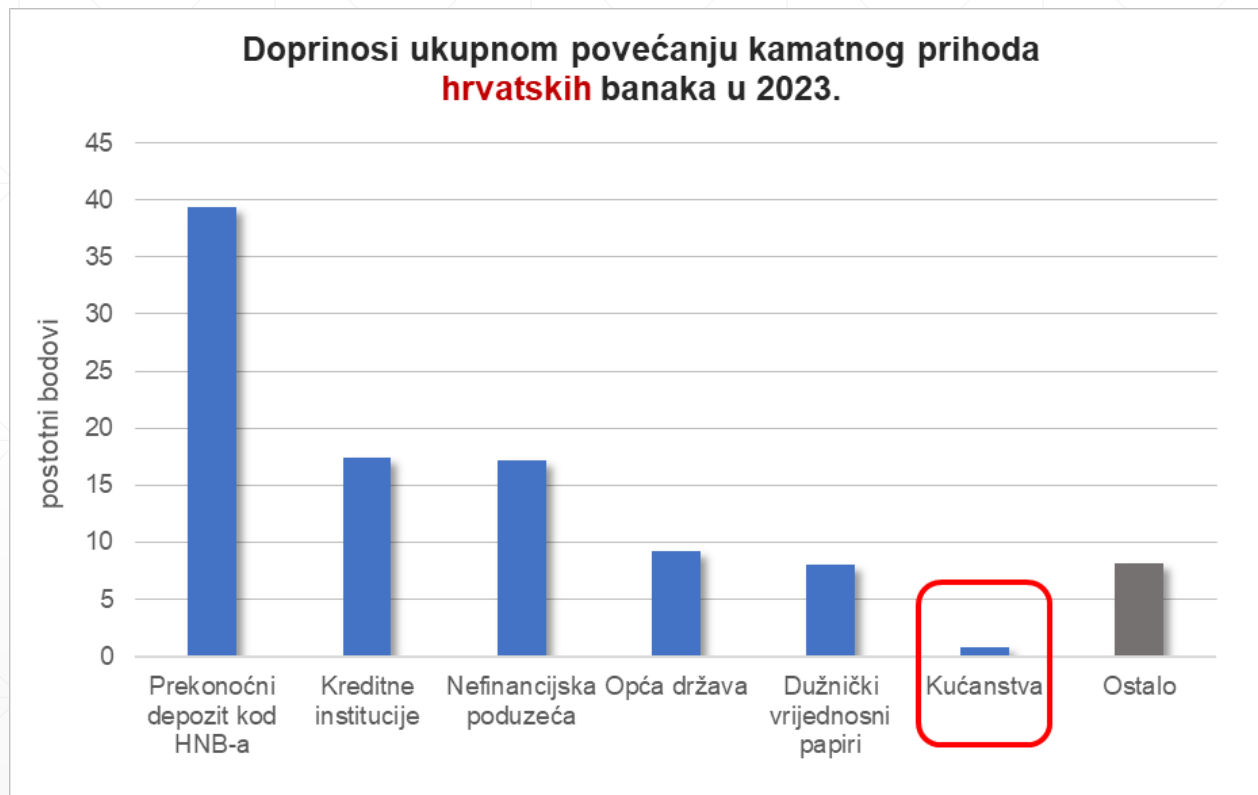
... dok je utjecaj na postojeće stambene kredite bio slabiji, uz iznimku država gdje dominira varijabilna stopa

Napomena: Podaci se odnose na kumulativno povećanje kamatnih stopa od srpnja 2022. do prosinca 2023.

Izvor: ESB

U Hrvatskoj su kućanstva bila u velikoj mjeri zaštićena od rasta kamatnih stopa

Izvor: HNB

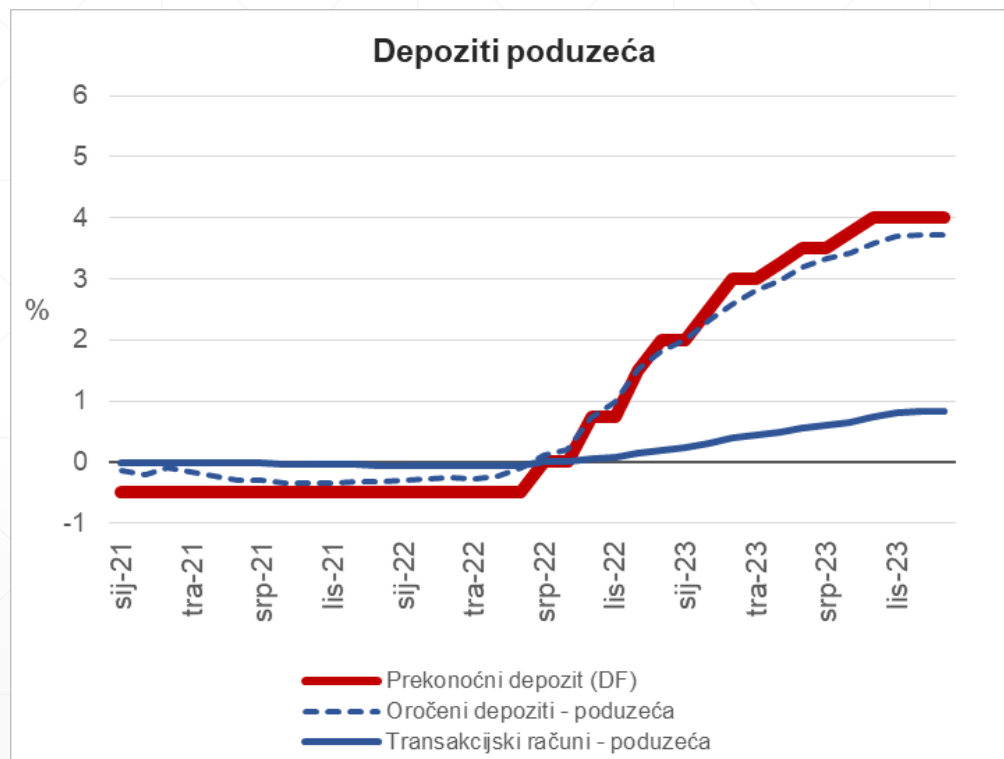
Tri čimbenika omogućila su bankama da profitiraju od restriktivne monetarne politike ESB-a

Izdašna
remuneracija
viškova
likvidnosti

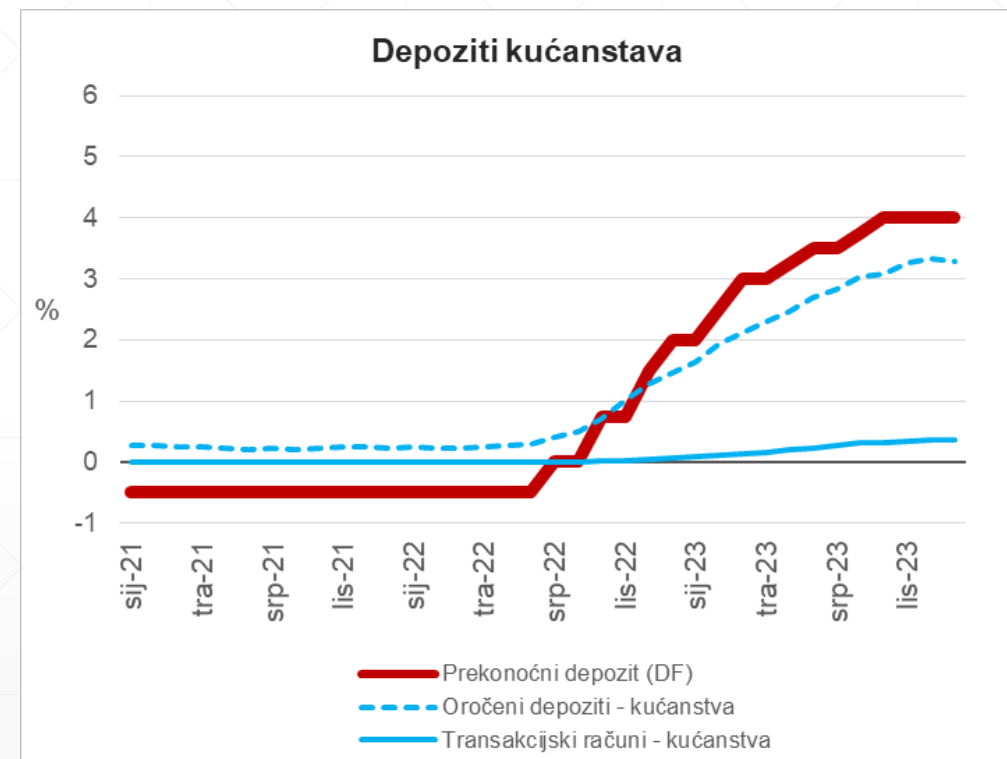
Snažna
transmisija na
kamatne stope
na kredite

Relativno slaba
transmisija na
kamatne stope
na depozite

Kamatne stope na oročene depozite snažno su porasle, za razliku od kamatnih stopa na transakcijske račune ...

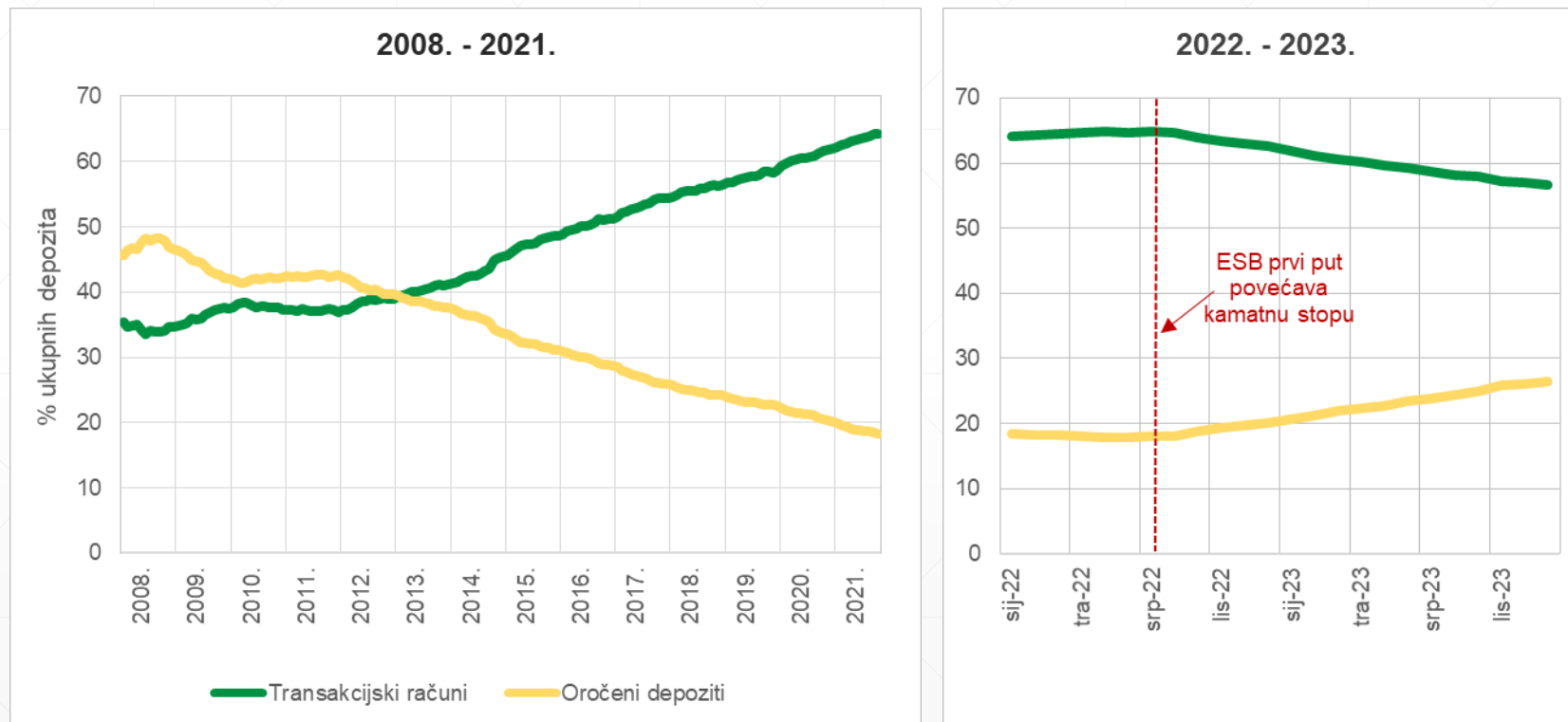
Izvor: ESB

Izvor: ESB

... koji čine glavninu ukupnih depozitnih izvora banaka

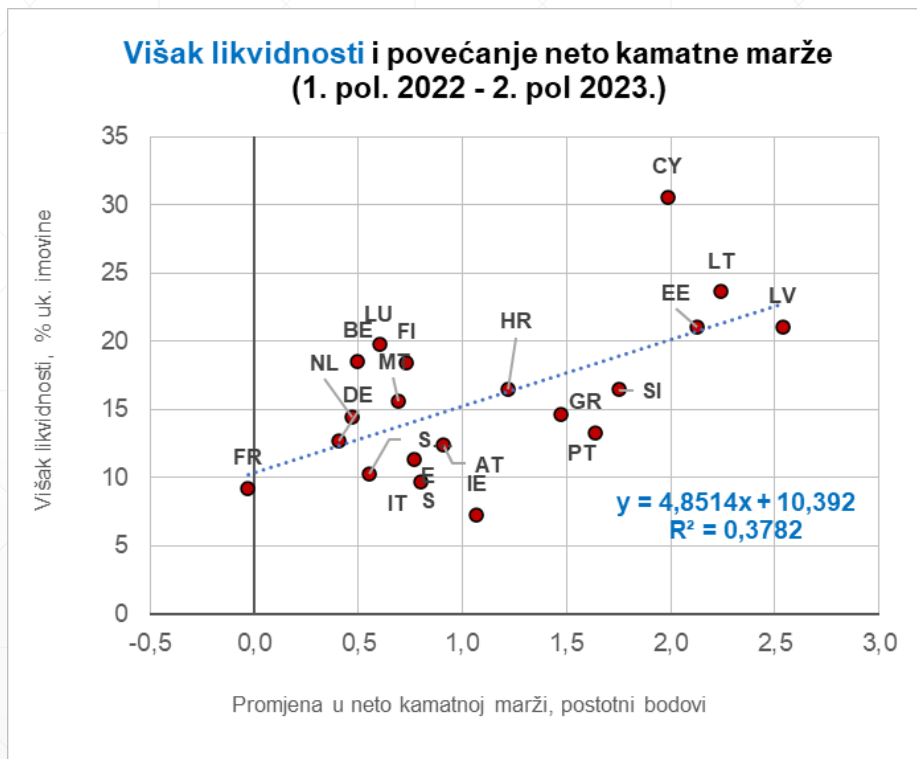
Struktura depozita kod banaka iz europodručja

Izvor: ESB

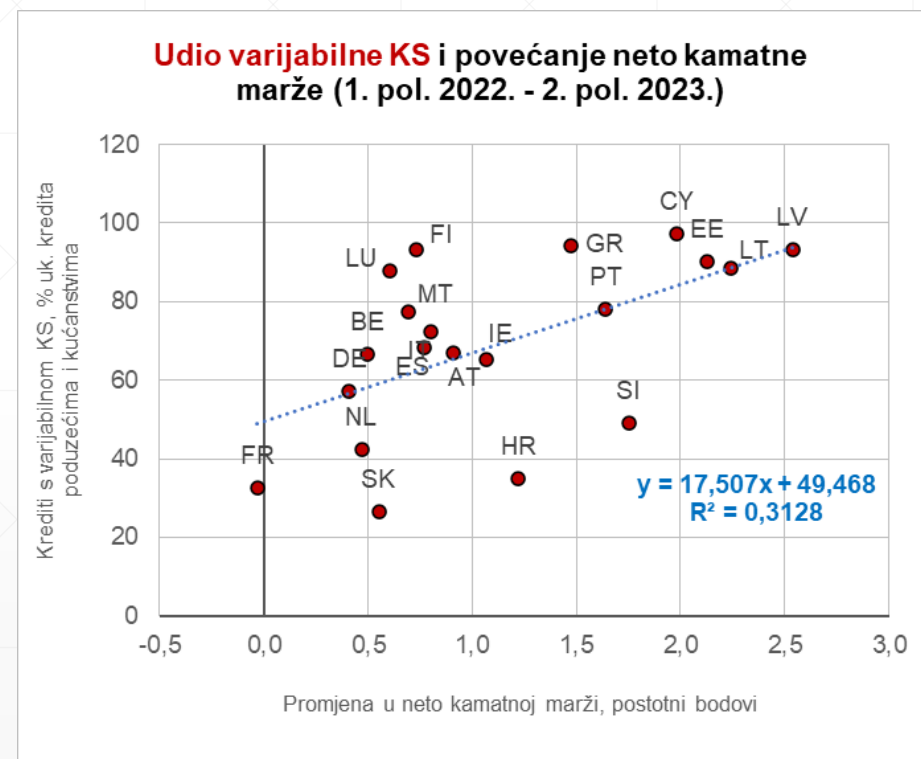
Razlike među državama u kretanju neto kamatne marže mogu se objasniti pomoću spomenuta 3 čimbenika

1) razina viška likvidnosti

Izvori: ESB; izračun autora

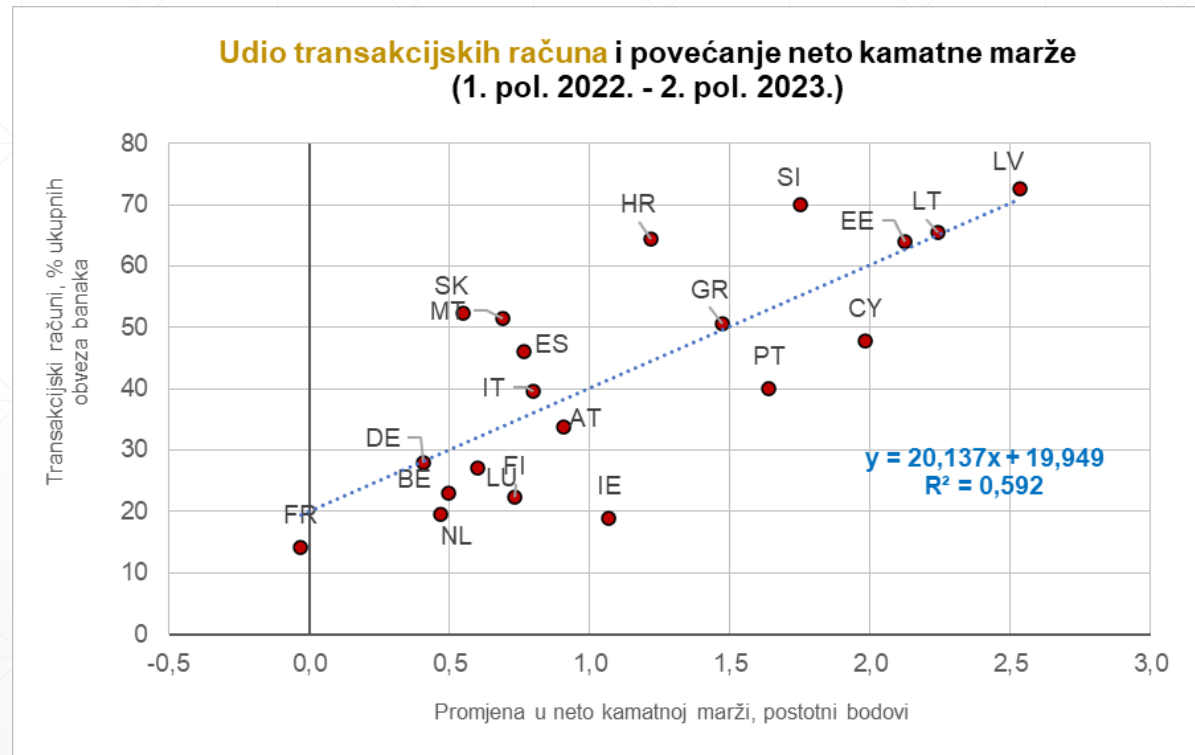
2) udio varijabilne kamatne stope

Izvori: ESB; izračun autora

Razlike među državama u kretanju neto kamatne marže mogu se objasniti pomoću spomenuta 3 čimbenika

3) udio transakcijskih računa

Izvori: ESB; izračun autora

Glavni zaključci

- Profitabilnost banaka u europodručju znatno je porasla nakon što je ESB sredinom 2022. zaoštrio monetarnu politiku kao odgovor na visoku inflaciju ...
 - ... što je odraz činjenice da je bankovni sustav bio preplavljen likvidnošću koja posljedica dugogodišnje monetarne ekspanzije u razdoblju 2015. – 2021.
 - Izdašni prihodi ostvareni na viškovima likvidnosti znatno su pridonijeli ukupnom povećanju kamatnih prihoda banaka, posebice u Hrvatskoj, Sloveniji i Cipru
 - Kamatni prihodi su porasli i zbog povećanja kamatnih stopa na kredite, osobito u baltičkim državama gdje dominiraju krediti s varijabilnom kamatnom stopom; u Hrvatskoj je rast kamatnih stopa bio prigušen
 - Suprotno tome, kamatni rashodi banaka rasli su sporije, ponajviše zbog visokog udjela transakcijskih računa u ukupnim izvorima financiranja banaka
-

Hvala na pozornosti!
